

మ త బ లి

[ఛాందసవాదానికి, ఛాందస వాదోద్ధా రకులైన అవధాన్లకు, బలియై అష్టకష్టాలు పడుచున్న నా భారత సోదరసోదరీమణులకు యిదియే నా కన్నీటిధార.]

?

అది శీతకాలపురాత్రి. కార్తీకమాసపు కృష్ణపక్షరోజులవి. ధనవంతులు దివ్యభవ నాల్లో శాలువలు కప్పకొని ప్రియరాళ్లతో యిచ్చావిలాసాలు సాగిస్తుంటే, తేమనేలలో పండుకొని శిథిలమైన పూరిగుడిసెలోనుంచి మింటతారలను చూస్తూ, మరుచటిరోజు భుక్తి ఎట్లాగడుస్తుందో అని ఆలోచిస్తూన్న బీదజనానికి అదొక కాళరాత్రి. అప్పటికి 9½ గంటలయింది. ఆ గ్రామములో జన సంచలనము తగ్గిపోతూయుంది. ఛాందస వాదానికి పుట్టినిల్లగు ఆ ఊరిలో యింకా ఒకరిద్దరు అవధాన్లు చావడిలో కూర్చుని భాష్కర రామాయణం పారాయణచేయడం వినిపిస్తూ నేయుంది. యింతలో—

“అమ్మో! అమ్మా! పుణ్యాత్ముల్లారా! ధర్మాత్ముల్లారా! నా తల్లుల్లారా! రెండు రోజులబట్టి తిండిలేదమ్మా! ప్రాణాచెగిరిపోతున్నాయ్. పట్టెడన్నం పెట్టించండి తల్లీ” అని అతిదీనమయిన కేక వీదంట వినిపించింది కొంతసేపటికి “ఎవరురా, అక్కడ, గుమ్మం దగ్గర నిలబడు, తెస్తున్నాను” అని ఒక స్త్రీ కంఠస్వరం.

అంతచీకటిరాత్రుప్పుడు ఆకలిబాధతో ఆర్తనాధం కావించినవాడు మాలమారయ్య.

తిండిలేక ఆకలిచే, జబ్బుచే బాధపడుచున్న యెంకిని అల్లరిచేస్తాడని అయిదేళ్ల కొడుకుని భుజంపై వేసుకొని, ఒకచేతిలో చినిగిపోయిన గుడ్డతో ఆ బాపనవీధిలో పెరటి గుమ్మం దగ్గర ఆగాడు నిర్భాగ్య హరిజనుడు. మరొక కొంతసేపటికి ఒక వృద్ధసువాసిని ఒక చేత్తో లాంతరు, మరొకచేత్తో అన్నం పట్టుకు వచ్చింది. ఎంతో ఆశతో ఆ కుర్రాడు ఆ చింపిగుడ్డను ముందుకుపెట్టాడు. ఆ వృద్ధ బ్రాహ్మణసువాసిని అన్నంపడేస్తూ “మీ యిల్లెక్కడ” అని అడిగింది. “యీ స్కూలు పక్కన వీధిచివరనమ్మా” అన్నాడు.

అయితే! నువ్వా ఓరీ మాలవెధవా! నీపిండం వీడాకులుగాను, యీ బ్రాహ్మణ వీధి లోకి ఏలాగువచ్చేవురా? చండాలుడా! నీ మొగంకాలా! అంటూ తననోటికొచ్చినట్టు తిట్టాడంది. ఇంతలో చావడిలో రామాయణం చదువుతూన్న సూర్యనారాయణవ ధాన్లు వెకవనున్న చేపాటికర్రను పట్టుకొని గబగబావచ్చి “ఓరీ మాలవెధవా! నీకేం పోగాలంరా! వీధంతా మైలచేసావు” అంటూ పట్టెడన్నంకోసం అశపడుతూ, చేత్తోతీసి తినబోతూన్న ఆ పసిపిల్లాడి తల మీద “దబీదబీ” మని నాలుగు దెబ్బలు కొట్టి, అన్నంతోవున్న ఆచింకిగుడ్డను మురికి కాల్వలోనికి తన్నేసాడు. ఆకలికితోడు దెబ్బ లతో ఏడుస్తూయున్న కుమారుని ఎత్తుకుని యింటివైపు నిరాసతో నడిచాడు మారయ్య.

మర్నాడు కార్తీక సోమవారం. ఆ గ్రామంలోవున్న శివాలయంలోనికి చుట్టు

ప్రక్కలనున్న పల్లెటి గ్రామాలవారంతా రావడంతో అదొక పెద్ద యాత్రసాగింది. ఆ యాత్రప్రజలతో పాటు ముప్పివాళ్ల బారు ఆలయంచుట్టూ అలంకరించింది. నాళ్ళతో బాటు మారయ్య కూడా తన యిరువురి పిల్లలతో ఆలయానికి ఒక పదిగజాల దూరంలో నిల్చున్నాడు. ఆలయానికి వెళ్లేవారంతా మోక్షంకోసం దేవుడికి మ్రొక్కుతూ యుంటే ..... ప్రస్తుతం కృశించిన పెళ్లాం బిడ్డలతో నాల్గోజులు గంజనీళ్లయినా తాగడానికి వస్తుందా? అని దేవుడికి నిమాలితలోచనమై దీర్ఘంగా మొక్కుతున్నాడు మారయ్య. ఆ ముప్పిగుంపులో వర్ణ విచక్షణలేక హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనం అయివుంది. కాని మారయ్యమాత్రం భయపడుతునే కొసను నిల్చున్నాడు. ఇంతలోకి ఒక సనాతన బ్రాహ్మణగుంపు ఆలయంలోకి ప్రవేశించింది. “బాబుల్లారా! బీదోణ్ణి ఒక్క రాగిపైసా పడేయండి బాబో!” అని ఆకలిబాధచే అలమటించుచున్న కంతంతో నీరసంగా అన్నాడు. ఆమాటలు వినివినడంతో ఆ దేవాలయపు పూజారి రామలింగావధాన్లు మారయ్యవైపు తిరిగి, గ్రుడ్లెరచేసుకొని “మాదిగవెధవా! దేవుణ్ణి మైలపరుస్తూన్నా వేమిరా? నీ కేం పోగాలంరా? ఊ...కదలు, యింకా చూస్తున్నావ్ మంటిబుక్కడంలాగు”.

“పిల్లవాడు ఏడుస్తున్నాడు- చిన్న అరటి పండు యివ్వండి బాబూ వెలిపోతాను”.

“ఏం! మీ అమ్మమొగుడు యిక్కడ అరటిపండ్లు కొనిచ్చాడా ఏమిటి- యిక్కడ నీలాంటి వారికి ఒత్తినే యియ్యడానికి? “పో. కానిచ్చి కొనుక్కుంటే రెండిస్తారు”.

“డబ్బులేదు బాబయ్యా, బీదోణ్ణి మీ పాదాలకి నమస్కరిస్తాను. చిన్న అరటిపండు పడేయండి బాబయ్యా- వెళ్లిపోతాను”.

“అరే! దొంగవెధవా! యింకా మాట్లాడుతున్నావ్. ఊ. వెళ్తావా? వెళ్ళావా?” అంటూ ఒక కొబ్బరిబొండాంతో వినరి కొట్టాడు. పాపం! ఆబొండాం మారయ్య నుదుటికి తగిలి రక్తం కారనారంభించింది. ఆ ప్రక్కనే యిదంతా చూస్తూన్న ఒక స్కాటు అబ్బాయి మారయ్య నుదుటిపై రక్తం కారడం చూచి, తన యింటికి తీసుకునిపోయి రక్తం రాకుండా కట్టుగట్టి, మారయ్యచేతిలో 2 అణాలు పెట్టి, పో, పాపం, పిల్లాడు ఏడుస్తున్నాడు. ఏదైనా కొనియ్యి అని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు.

అసలు జబ్బుతో కృశిస్తోంది యెంకి. సగంతాటాకులు ఎగిరిపోయిన ఊరవతల పాకలో, తేమనేలపై యీతగాపలో పడుకుని తన బిడ్డలకైనా పట్టెడన్నం దొరికిందా అని ఆలోచిస్తూంది. యెంకికి దీర్ఘ జబ్బుతో పాటు మనోవ్యాధి కూడా వీడిస్తూంది. తిండికేలేక కష్టమైపోతూంటే మారయ్య మందెక్కడ యిప్పించగలడు? అక్కడకీ ఆ ఊరి వైద్యులు జగ్గన్నను అడిగితే నాల్గూపాయలడిగాడు, దాంతో నిగాస చేసుకొన్నాడు. కాని యెంకికి మాత్రం జబ్బు ముదిరిపోయి ప్రాణంమీదికి వచ్చింది. రాత్రి ఎనిమిదిగంటలకల్లా, యిందాకటి స్కాటు అబ్బాయి యిచ్చిన రెండణాలు పట్టుకొని, పిల్లలతో తన జీర్ణకుటీరం ప్రవేశించాడు మారయ్య. పిల్లలు కునికిపాట్లుపడుతున్నారు.

“నీవంటల్లో యెలావుంది?” అని అడిగాడు యెంకిని. “పిల్లల కేమైనా దొరికిందా?” అని గంపెడాశతో అడిగింది మారయ్యని. “రెండణాలు దొరికినై. రేపు గంజకాచుకోవచ్చు” నన్నాడు. యెంకి మారయ్యవైపు చూసి (ఆశ్చర్యంతో) “అదేంటి బావా? నుదుటి మీద గుడ్డ కట్టుకున్నావ్.”

“ఏమిలే?”

(అంతలో కుర్రాడులేచి) ఏడుస్తూ, ఊ... ఊ అయ్యా... కొత్తా.

(ఆతృతతో) “ఎవరికి కొట్టేసావ్? బావా.”

పిల్లాడు మరీ రెట్టింపుతో ఏడుస్తూ, రక్తంతో మరకకట్టియున్న మారయ్య వైమిదవున్న గుడ్డతీసిచూపి “అయ్యా... కాయ... కొత్తారి”.

యెంకి ఆతృతతో మారయ్య నుదుటి మీద కట్టుకొచ్చి చూచి (ఏడుస్తూ) “ఎవరు కొట్టారు బావా? వాడిచేతులుకాలా, వాడికి కుష్టురోగం తగలా, వాడిపెండ్లాం ముం... వాళ్ల కేం తిట్టామా, కొట్టామా? మనమేదో అడుక్కుంటూ దొరికినరోజున తింటూ, లేని రోజున వస్తుంటూయుంటే మనస్లేకొట్టాలా.”

“యెంకీ తిట్టకు. వాళ్లు అగ్రజాతులు. వాళ్లేంచేసినా మనం కాయల్సిందే. మన నుదుటిలో ఎన్నాలిట్లా తిరగాలని బ్రహ్మ రాసాడో అన్నాళ్లు తిరగక మనవశమా? ఒకర్ని తిట్టి లాభమేమి? ఊరుకో తప్పు” అని చెదరిపోయిన ఆమె ముంగరులు సవరిస్తూ అన్నాడు.

అప్పటికి రాత్రి 3½, 4 గంటలయి యుంటుంది. యెంకిలేచి, బావా దాహం కొంచెమునీళ్లు అనిమూలుగుతూఅంది. “ఇప్పుడే తెచ్చిస్తాను” అని మారయ్య లేచి మూలనున్న దాకతో చెరువుకు పరుగెత్తాడు. పరుగెత్తడంలో ఆగట్టుమీదనున్న ఎండుటాకులు చప్పుడు విననయింది. వెంటనే అవతల గట్టుమీద కూచుని శివస్తోత్రంచేస్తూన్న రామలింగావధాన్లు, సూర్యనారాయణావధాన్లు గార్లకు వినిపించింది. “ఎవడురా అవతలగట్టుమీద?” అని యిద్దరూ ఐక్యకంఠంతో గర్జించారు. “నేనుబాబూ మారయ్యని, జబ్బుతోవున్న మా ఆడదానికి దాహంకోసం నీళ్లు పట్టుకెళ్లుతున్నాను బాబూ” అని అన్నాడు మారయ్య.

“ఓరీ మాలవెధవా! ఎక్కడచూసినా నీవేనట్రా? చెరువుగట్టుమీదకు రమ్మని నీ కెవడధికారం ఇచ్చాడ్రా? పో. ఊరవతల నూతికి” అని గదమాయించారు. మారయ్య మారుమాటాడకుండా అక్కడకు మైలు దూరంలోవున్న నూతికి బయలుదేరాడు. అటనుండి నీళ్లు తెచ్చి యెంకిని పలకరించేసరికి, యెంకి యీలోకంవిడిచి కొయ్యబారివుంది. పిల్లలంతా గొల్లుమన్నారు, మారయ్య కూలబడ్డాడు.

ఈ దృశ్యం చూడలేకగాబోలు, అంత వరకూ మింటనున్న చుక్కలు ఒక్కసారి అదృశ్యమైనవి.

యీ పవిత్ర భారతదేశంలోనుంచి, బీదజనుల పొట్టబెట్టే యీ కరుకుఛాందస వాదం ఎప్పుడు పోతుందోకదా!